

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendivm Cæremoniarvm In celebratione Diuinorum Officiorum Observandarvm

Jacobs, Johannes

Antverpiæ, 1621

XV. De ordine standi, sedendi & genuflectendi ab omnibus sub Missa.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40844

CAPVT XV.

De ordine standi, sedendi & genuflectendi ab omnibus sub Missa.

Ex rub.
gener.
Mis. tit.
17. &
Car. l. 2
c. 8. 11.
12. 18.
& 19.
Car. l. 2
c. 31. &
Miss. in
fine.

I. **A**D **A**sperſionem aquę benedictę (quę ante Miſſam in omnibus Dominicis, Epifcopo non celebrante fit cum aqua benedicta prius in ſacriſtia per Sacerdotem celebrantem vel alium deputatum, præterquam in Dominicis Paſchæ & Pentecoſtes, in quibus fit cum aqua pridie benedicta in fonte baptiſmi & ante inſuſionem olei & chriſmatis accepta) omnes de choro ſtare debent à principio illius uſque ad finem, & dum Celebrans cum aſperſorio ante eos accedit, debent ei caput inclinare, & aſperſionem reuerenter recipere.

2. Ad **C**onfeſſionem cum ſuo Pſalmo genuflectitur ab omnibus qui non ſunt Prælati nec

para-

paramentis induti (à quibus tamen in Missis defunctorum & aliis paulò infrà ponendis etiam genuflectitur præterquam apud altare) donec Celebrans cum ministris ad altare ascendat: tunc surgitur & statur donec ipsi absoluerint **Kyrie eleison**, quo per eos absoluto, Celebrante sedente omnes pariter sedent donec idem per chorum absoluator: idem obseruatur circa **Gloria in excelsis**.

3. Ad **Dominus vobiscum** & **Orationem** seu **Orationes**, statur ab omnibus: illis autem finitis sedetur ab omnibus de choro sub **Epistola**, **Prophetia** aliaue **Lectio**, **Graduali**, **Tractu**, **Alleluia** seu aliis vsq; ad **Dominus vobiscum** ante **Euangeliū**, excepto quod dum cantantur in **Epistola** **Dominicæ palmarū** & **Missarū de Cruce** illa verba: **Vt in nomine Iesu omne genuflectatur caelestium, terrestrium & infernorum**, & in **Tractu quadragesimæ** Versus **Adiuua**

Item
cap. 21.

nos

nos Deus, &c. & in Missis de Spiritu sancto, Versus **Veni Sancte Spiritus**, &c. genuflectatur ab omnibus, etiam à Celebrante & ministris. Exceptis quoque Missis defunctorum, feriarum aduentus, quadragesimæ, quatuor temporum, & vigiliarum quæ ieiunantur (præter vigiliis Paschæ, & Pentecostes ac Natiuitatis Domini) in quibus ad **Orationes** genuflectitur ab omnibus, præterquam à Celebrante, Diacono & Subdiacono ac Assistente si quis sit; Item genuflectitur ab omnibus, præterquam à Celebrante, dum cantatur **Flectamus genua**, & mox surgitur & statur ad illas **Orationes**.

4. Ad **Dominus vobiscum** ante **Euangelium** surgitur & statur versus Diaconum canentem: qui dum canit **Initium** vel **Sequentia sancti Euangelij**, &c. omnes pollice dextro signant se signo crucis in fronte, ore & pectore, & dum profert nomen ad quod iuxta dicta cap. 6. nu. 1. inclinandum est,

omnes

omnes inclinant (& ad nomē **Iesu** versus crucē altaris, præter Diaconum) ad verba autē Euangelij S. Ioannis: **Et Verbum caro factum est**, & ad illa Euangelij Epiphaniæ: **Et proci- dentes adorauerunt eum**: item ad illa Euangelij feriæ quartæ post Dominicam quartam quadragesimæ: **Et proci- dens adorauit eum**: & in Passione ad illa, **Exspirauit**, vel **Emisit** seu **Tradidit spiritum**, omnes genuflectunt (Diaconus versus librum, Celebrans verò & alii versus altare) præter Subdiaconom tenentem librum, & Acolythos tenentes candelabra.

5. Dum Celebrans dicit **Credo**, statur quoque in choro donec illud cum ministris absoluerit, & tunc sedente eo sedetur pariter in choro, donec idem in cantu absoluator, nisi quòd ad cantum Versiculi: **Et incarnatus est**, vsque ad **Et homo factus est**, inclusiue, genuflectatur ab omnibus qui non sunt induti paramentis: at
illis

*Item ex
lib. 1.
cap. 21*

illis induti, si tunc sedent non genuflectunt, sed caput tantum profundè inclinant versus altare, exceptis tribus Missis Natiuitatis Domini, & Missa diei Annuntiationis B. Mariæ, in quibus semper ad illum **Versiculum** cum alijs genuflectunt.

6. Ad **Dominus vobiscum** post **Symbolum** seu **Euangelium** standum ab omnibus donec chorus inceperit **Offertorium**, quo incepto, nisi sit offerendum statim sedetur ab omnibus de choro usque ad **Præfationem**, nisi quod post thurificationem altaris & Celebrantis stetur hoc pacto iuxta supradicta de cōsurrectione c. 2. n. 2. Episcopus si fuerit præsens, accipiens thurificationem stat, stantibus pariter omnibus, & accepta thurificatione iterum sedet, & pariter cū eo omnes alij præter Assistentes illius, qui manent stantes donec & ipsi fuerint thurificati.

Ex l. 1.
c. 18. &
29. &
lib. 2.
cap. 16.

Ca-

Canonici in choro residentes iterum surgunt dum incipit ipsorum thurificatio, & vnà cum eis beneficiati & alij clerici ibi sedentes (si adsit laudabilis consuetudo vt ante laicos thurificentur) & stant donec omnes Canonici sint thurificati: quibus tum sedentibus reliqui manent stantes donec & ipsi fuerint thurificati. Similiter & laici surgunt dum incipit ipsorum thurificatio, & stant donec perficiatur. Vbi verò Magistratus & officiales maiores ciuitatis thurificantur ante beneficiatos seu clericos, ibi hi non surgunt cum Canonicis tanquam diuersus ab eis chorus seu ordo, sed demum post thurificationem Magistratus, dum incipit ipsorum thurificatio.

7. Ab initio **Præfationis** standum est, & continuanda statio vsque ad Antiphonam quæ dicitur **Communio**, nisi quod genua
flectan-

flectantur ad **elevationem** sanctissimi Sacramenti donec fiat eius adoratio, quo tempore chorus fileet & cum aliis adorat. In Missis autem defunctorum, feriarum aduentus, & alijs supra positis dicto per Celebrantem **Sanctus**, flectuntur genua vsque ad **Pax Domini**, ab omnibus, præterquam à Celebrante, Diacono, Subdiacono, Assistente & Acolythis tenentibus funalia seu intorticia, qui se gerunt prout infra dicetur in ipsorum officiis.

8. Dum cantatur **Communio** in quavis Missa sedetur ab omnibus de choro. Ad **Dominus vobiscum** ante **Orationem** seu **Orationes post communionem** surgitur, & statur vsque ad finem Missæ: vbi cum Celebrante genuflectitur ad verba Euangelij S. Ioannis seu alterius, ad quæ supra diximus genuflectendū. Excipiuntur tamen hîc quoque Missæ defunctorum & aliæ vt supra, in quibus ab omnibus, præterquam à Celebrante, Diacono &

Subdiacono ac Assistente, flectuntur genua ad **Orationes postcommunionem**, & ad **Orationem super populum**, ad quam etiam capita inclinantur. *Item genuflectitur ab omnibus praterquam à Celebrante ad solemnem benedictionem Episcopi versa facie ad ipsum.*

CAPVT XVI.

De officio Sacerdotis celebrantis Missam solemnem.

I. **S**acerdos Missam solemnem celebraturus, omnibus paramentis indutus vt in Missa priuata, facta reuerentia cruci, vel imagini illi quæ in sacristia erit, accedit ad altare, cooperto capite, demissis oculis, incessu graui, erecto corpore & iunctis manibus ante pectus, *præcedentibus ministris: vel si ob **asperersionem** aquæ benedictæ, benedictionem candelarum, cinerum vel Palmarum, aut Processionem ante Missam faciendam, loco pla-

Lib. 2.
c. 18.
Ex l. 1.
c. 9. &
Miss. in
ritu ce-
lebran.

Ex Mis.
in ritu
celebr.
& Car.
l. 2. c. 9.

*Car.
l. 1. c. 15
Ibidem
& in
fin. Mis.
Car. l. 2
c. 17. &
19. &
Miss. in
rubr.
gener.
tit. 19.

F

netæ